

WORLD WATER DAY

2020 Water and climate change

Ústredná téma tohtoročného Svetového dňa vody, ktorý si každoročne pripomínáme 22. marca, je „Voda a klimatické zmeny“. Snaží sa poukázať, ako sú tieto dva fenomény neoddeliteľne prepojené. Prispôsobenie sa dôsledkom klimatických zmien v oblasti vody ochráni zdravie a zachráni životy. Účinnnejšie využívanie vody zníži emisie skleníkových plynov z čistiarní odpadových vôd.

Nemôžeme si dovoliť čakať. Každý sa musí zapojiť.

Prečo si nemôžeme dovoliť čakať a tvorcovia politiky v oblasti klímy musia dať vodu do centra akčných plánov? Extrémne poveternostné udalosti spôsobujú, že voda je čoraz vzácnejšia, nepredvídateľnejšia a znečistenejšia. Voda je pre život ľudí nenahraditeľná a nevyhnutná aj pre hygienu, zdravotnú starostlivosť, vzdelávanie, podnikanie a priemysel. Akčné plány na riešenie zmeny klímy je preto potrebné integrovať do rôznych sektorov a cezhranične koordinovať. Tieto plány musia mať jedno spoločné: bezpečný a udržateľný manažment vôd.

Ako môže voda pomôcť v boji proti zmene klímy? Existujú udržateľné, cenovo dostupné a škálovateľné riešenia týkajúce sa vody a hygieny? S rastom svetovej populácie narastá aj dopyt po vode, ktorý vyčerpáva prírodné zdroje a na mnohých miestach poškodzuje životné prostredie. Riešenia v boji proti zmene klímy zahŕňajú napr. ochranu oceánov a mokradí, zavádzanie vhodných poľnohospodárskych techník a zvyšovanie bezpečného opätovného použitia odpadovej vody. Voda je náš najcennejší zdroj - musíme ho využívať zodpovednejšie. Musíme udržať v rovnováhe všetky potreby spoločnosti v oblasti vody a zároveň zabezpečiť, aby sme nikoho nenechali bokom.

Prečo sa musí každý zapojiť? Je prekvapujúce, koľko opatrení na riešenie zmeny klímy týkajúcich sa vody môže ktokoľvek a kdekoľvek vykonať. Hoci zmena podnebia môže byť desivá a sklúčujúca, je tu jeden jednoduchý krok, ktorý môžeme urobiť okamžite a bude mať veľký význam: neplytvajme vodou. Vyskúšajme všetky jednoduché zmeny životného štýlu, ktoré pomôžu zachrániť planétu (<https://www.un.org/en/actnow/>).

Príklady aktivít vo svete:

1. *Ochrana a obnova mangrov* - Mangrovy sú bohatým ekosystémom podporujúcim biodiverzitu a poskytujúcim prírodné zdroje. Zabezpečujú efektívnu obranu proti účinkom zmeny podnebia na tropické pobrežie a chránia delty riek pred ich zmenšovaním a klesaním.
2. *Kolektívne konanie* - V boji proti zmene podnebia by mala OSN prevziať globálne vedúce postavenie.
3. *Využitie technológií (mobilné telefóny, satelitné mapovanie atď.) na vybudovanie odolných spoločenstiev* - Technológie môžu pomôcť svetu lepšie sa pripraviť na katastrofy, ako sú hurikány, povodne, zosuvy pôdy atď.
4. *Budovanie odolnosti voči zmene klímy za účelom dosiahnutia potravinovej bezpečnosti* - V boji proti hladu je nevyhnutné používať poľnohospodárske postupy, ktoré sú prijateľné z hľadiska podnebia, ako je pestovanie odrôd rastlín odolných voči suchu a využívanie agrolesníckych technológií, ktoré obnovujú úrodnosť pôdy a regulujú jej eróziu a dezertifikáciu.
5. *Projekty pod záštitou Global Water Partnership (GWP)* - Napr. projekt zameraný na proaktívne riadenie sucha na Slovensku, ktorého bližší popis je dostupný na <https://www.gwp.org/globalassets/global/wcdp-files/wacdep-publications/10-stories-of-impact.pdf>.

Zdroj údajov: <http://www.worldwaterday.org/>; Vypracovala: Ing. Mgr. Katarína Jatzová, PhD., ÚVZ SR